

Odbačene informacije

- Da smo sačuvali sve komponente $z_1, \dots, z_D$, mogli bismo rekonstruisati originalni vektor x :

$$x = \sum_{i=1}^D z_i v_i$$

- Sa prvih K komponenti, rekonstrukcija je

$$\hat{x} = \sum_{i=1}^K z_i v_i$$

- Magnituda odbačenih informacija (greška rekonstrukcije) je:

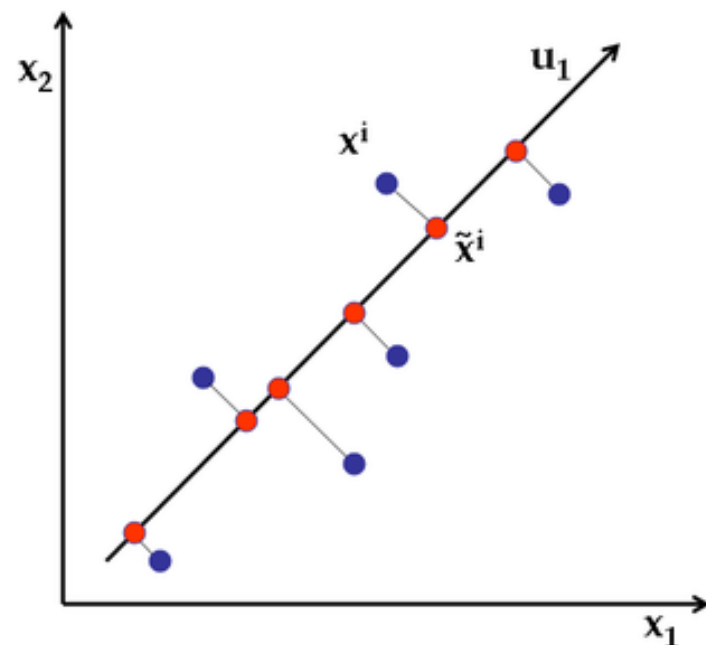
$$\|x - \hat{x}\|^2 = \left\| \sum_{i=K+1}^D z_i v_i \right\|^2 = \sum_{i=K+1}^D z_i^2$$

Odbačene informacije

- Novi koordinatni sistem je dobar ako je suma grešaka rekonstrukcije izračunata za sve primere skupa podataka mala ($\hat{x}_n \approx x_n$ za $n \in \{1, \dots, N\}$), tj., ako je malo:

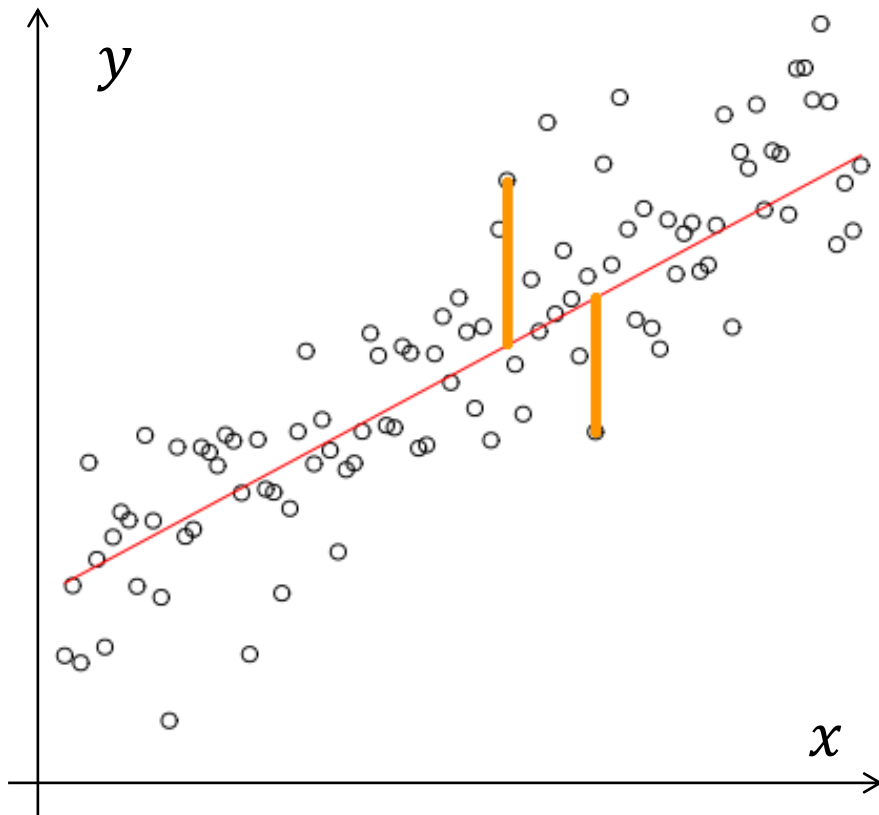
$$\sum_{n=1}^N \|x_n - \hat{x}_n\|^2$$

- PCA zato pronalazi koordinatni sistem koji **mimimizuje ukupnu grešku rekonstrukcije**
- Minimizujemo rastojanja tačaka od njihovih projekcija

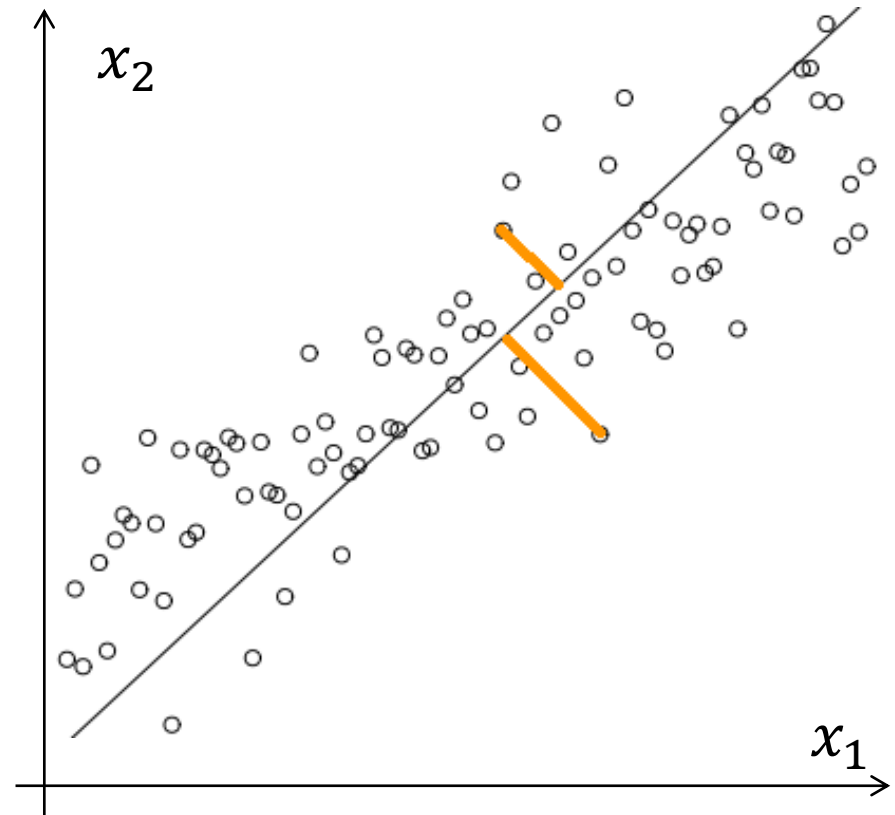
PCA nije linearna regresija

Linearna regresija

Specijalno obeležje y (ciljna varijabla) $y = f(x)$

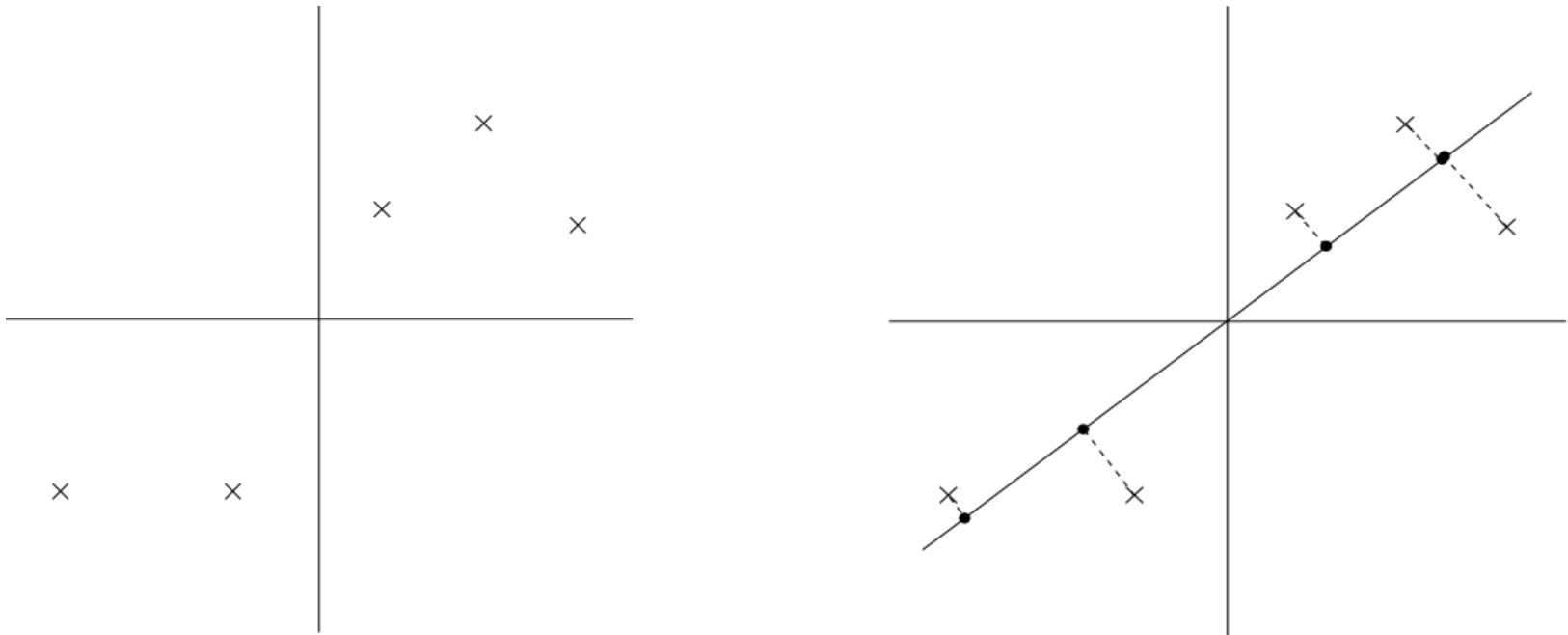
PCA

Sva obeležja su tretirana identično

PCA – druga (ekvivalentna) formulacija

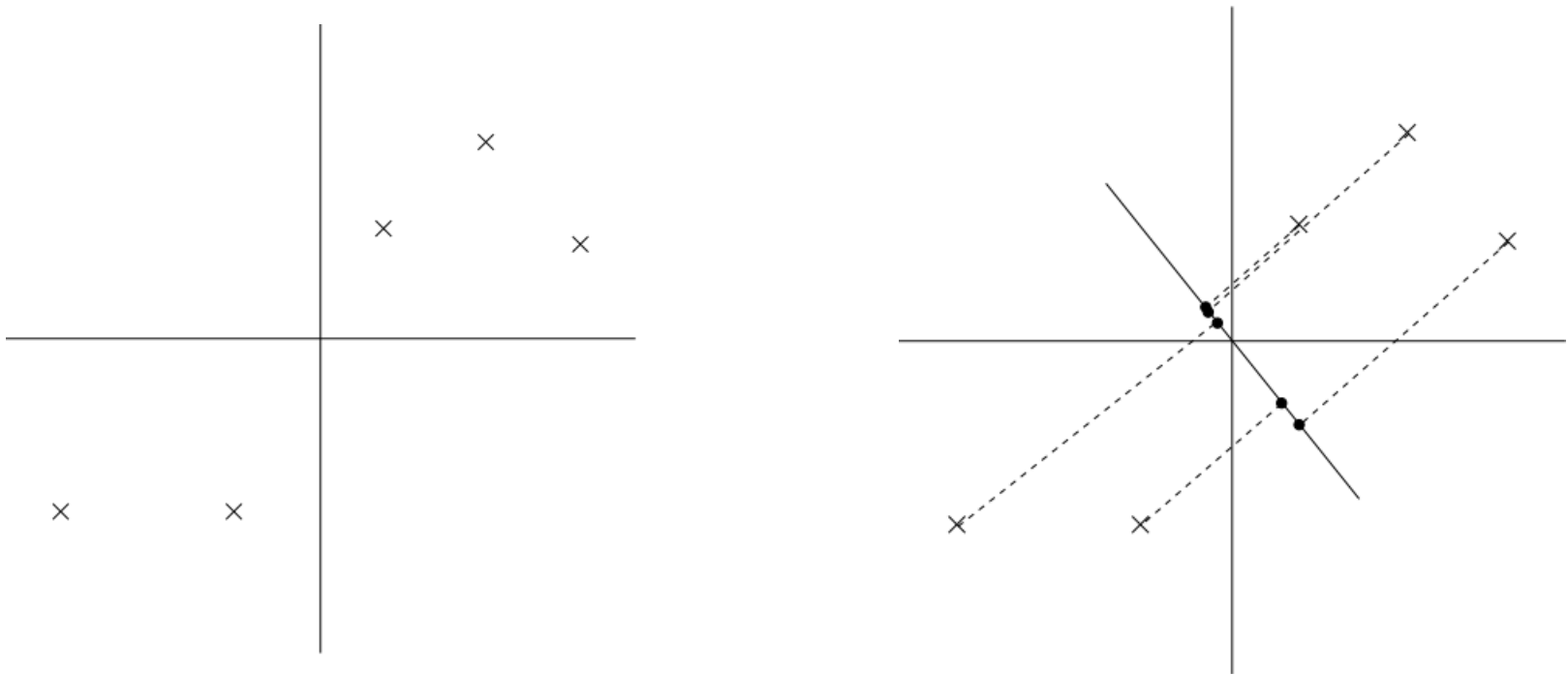
- Cilj: zadržati što više informacija u podacima
⇒ novi koordinatni sistem određujemo tako da zadržimo što je moguće više *varijabilnosti* u dobijenoj projekciji

Projektovani podaci i dalje imaju dosta veliku varijansu. Podaci imaju tendenciju da budu daleko od nule

PCA – druga (ekvivalentna) formulacija

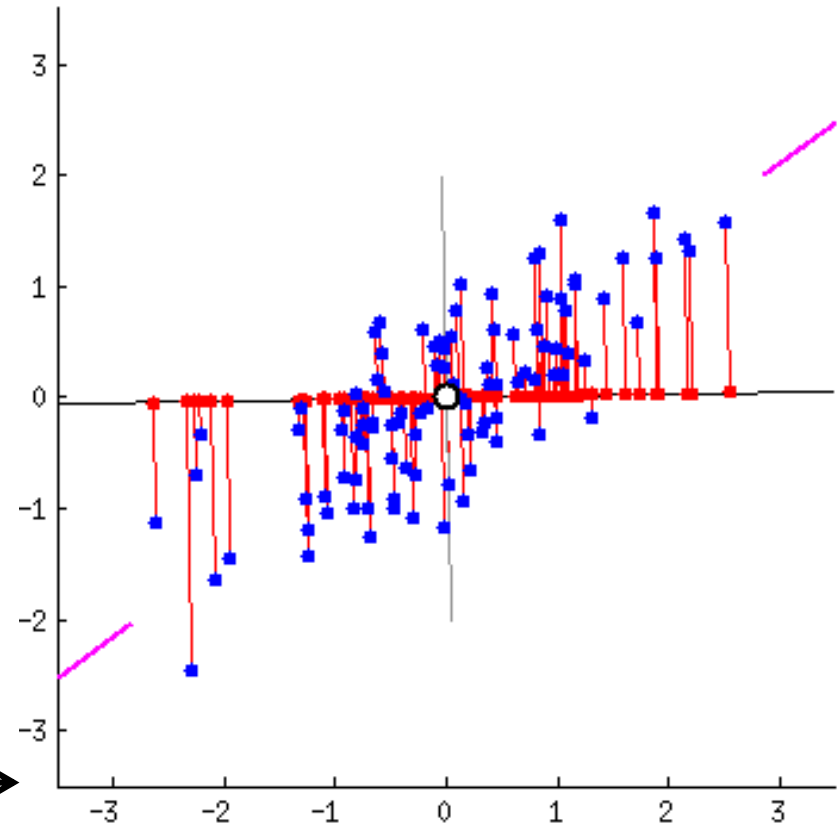
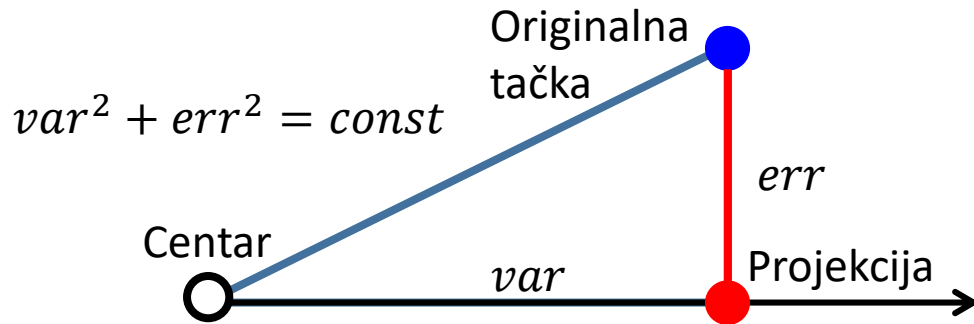
- Cilj: zadržati što više informacija u podacima
⇒ novi koordinatni sistem određujemo tako da zadržimo što je moguće više *varijabilnosti* u dobijenoj projekciji

Projektovani podaci imaju znatno manju varijansu i mnogo su bliži nuli

PCA – dve ekvivalentne formulacije

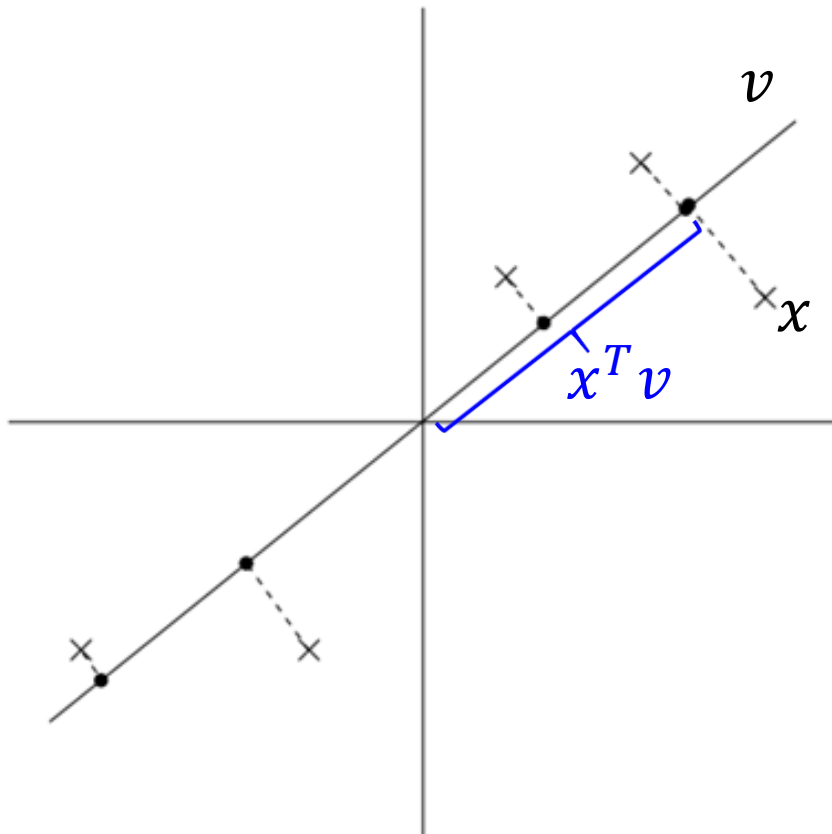
- Ove dve formulacije PCA su ekvivalentne
  - Na slici možete primetiti da je zadržana varijansa projekcija („širina“ crvenih tačaka na novoj osi) najveća istovremeno kada je greška rekonstrukcije (suma crvenih linija) najmanja

- PCA: Principal Component Analysis (analiza glavnih komponenti)
  - Nova osa je **prva glavna komponenta**

Principal Component Analysis (PCA)

- Želimo da automatski pronađemo pravac u koji će sačuvati najviše varijanse
- Dužina projekcije tačke x na *jedinični vektor* v je data sa $x^T v$:

- Dakle, da maksimizujemo varijansu projekcija, pronalazimo jedinični vektor v koji maksimizuje:

$$\begin{aligned} & \frac{1}{N} \sum_{i=1}^N \left((x^{(i)})^T v \right)^2 \\ &= \frac{1}{N} \sum_{i=1}^N v^T x^{(i)} (x^{(i)})^T v \\ &= v^T \left(\frac{1}{N} \sum_{i=1}^N x^{(i)} (x^{(i)})^T \right) v \end{aligned}$$

Principal Component Analysis (PCA)

- Ako pretpostavimo da podaci imaju srednju vrednost 0, matrica

$$\Sigma = \frac{1}{N} \sum_{i=1}^N x^{(i)} (x^{(i)})^T$$

predstavlja empirijsku matricu kovarijanse podataka

Principal Component Analysis (PCA)

- Imamo optimizacioni problem:

$$\max_{v \in \mathbb{R}^D} v^T \Sigma v \text{ pod ograničenjem } v^T v = 1$$

za simetričnu matricu Σ

- Standardan način za rešavanje optimizacionih problema sa uslovima tipa jednakosti je formiranje *Lagranžijana*, ciljne funkcije koja u sebi sadrži ova ograničenja:

$$\mathcal{L}(x, \lambda) = \underbrace{v^T \Sigma v}_{\text{ciljna funkcija koju optimizujemo}} - \lambda \underbrace{v^T v}_{\text{ograničenje}}$$

λ – Lagranžov množilac („cena“ narušavanja ograničenja)

Principal Component Analysis (PCA)

- Da bi smo pronašli optimalno rešenje problema $\hat{v}$, izjednačićemo parcijalni izvod Lagranžijana po v sa 0:

$$\begin{aligned}\nabla_v \mathcal{L}(x, \lambda) &= 2\Sigma^T v - 2\lambda v = 0 \\ \Sigma v &= \lambda v\end{aligned}$$

- Sopstveni vektor (*eigenvector*) x i odgovarajuća sopstvena vrednost (*eigenvalue*) λ matrice A predstavljaju rešenja jednačine:

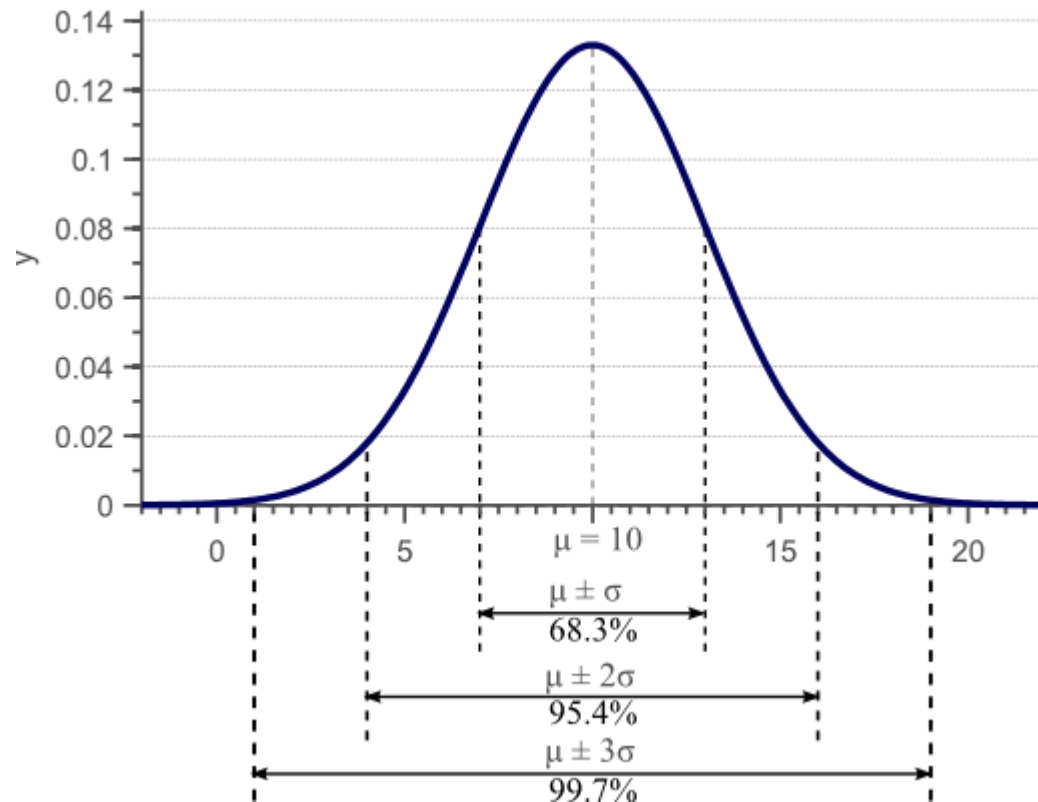
$$Ax = \lambda x$$

- Dakle, da bismo pronašli 1-dimenzioni potprostor sa kojim aproksimiramo podatke, treba da odaberemo v kao najveću glavnu komponentu (*eigenvector*) matrice Σ

Podsetnik – varijansa i kovarijanca

- Varijansa σ^2 meri „rasutost“ slučajne promenljive oko njene srednje vrednosti
- ML ocena varijanse slučajne promenljive x iz uzorka:

$$\sigma_x^2 = \frac{1}{N} \sum_{i=1}^N (x^{(i)} - \mu)^2$$
$$= \sigma(x, x)$$

Podsetnik – varijansa i kovarijansa

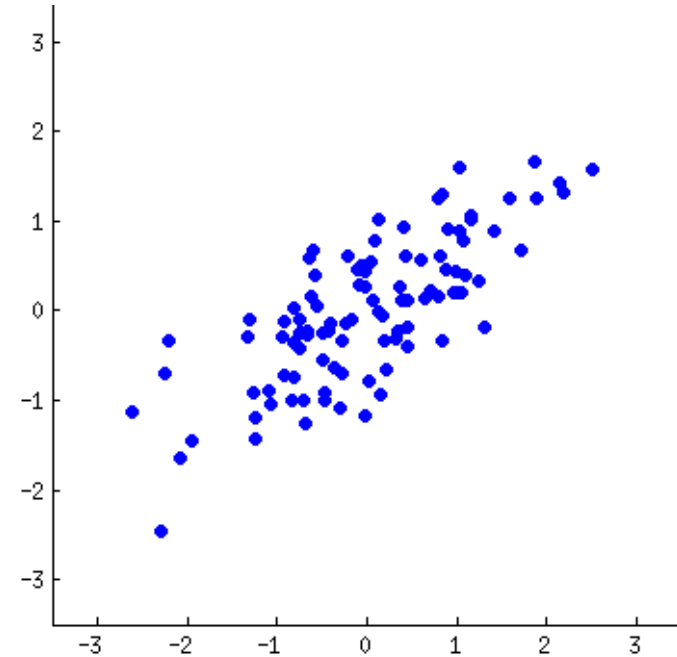
- Međutim, varijansa se može koristiti samo da se opiše rasipanje podataka u pravcima paralelnim sa osama
- Ako pogledamo 2D primer na slici, možemo izračunati $\sigma(x, x)$ u pravcu x -ose i $\sigma(y, y)$ u pravcu y -ose. Ali, ovo horizontalno i vertikalno rasipanje nam ne objašnjavaju jasnu dijagonalnu korelaciju
- Zato koncept varijanse proširujemo konceptom kovarijanse:

$$\sigma(x, y) = \mathbb{E}[(x - \mathbb{E}[x])(y - \mathbb{E}[y])]$$

- Za 2D podatke, matrica kovarijanse je:

$$\Sigma = \begin{bmatrix} \sigma(x, x) & \sigma(x, y) \\ \sigma(y, x) & \sigma(y, y) \end{bmatrix}$$

- Matrica Σ je simetrična (x je korelirano sa y isto koliko je y korelirano sa x)

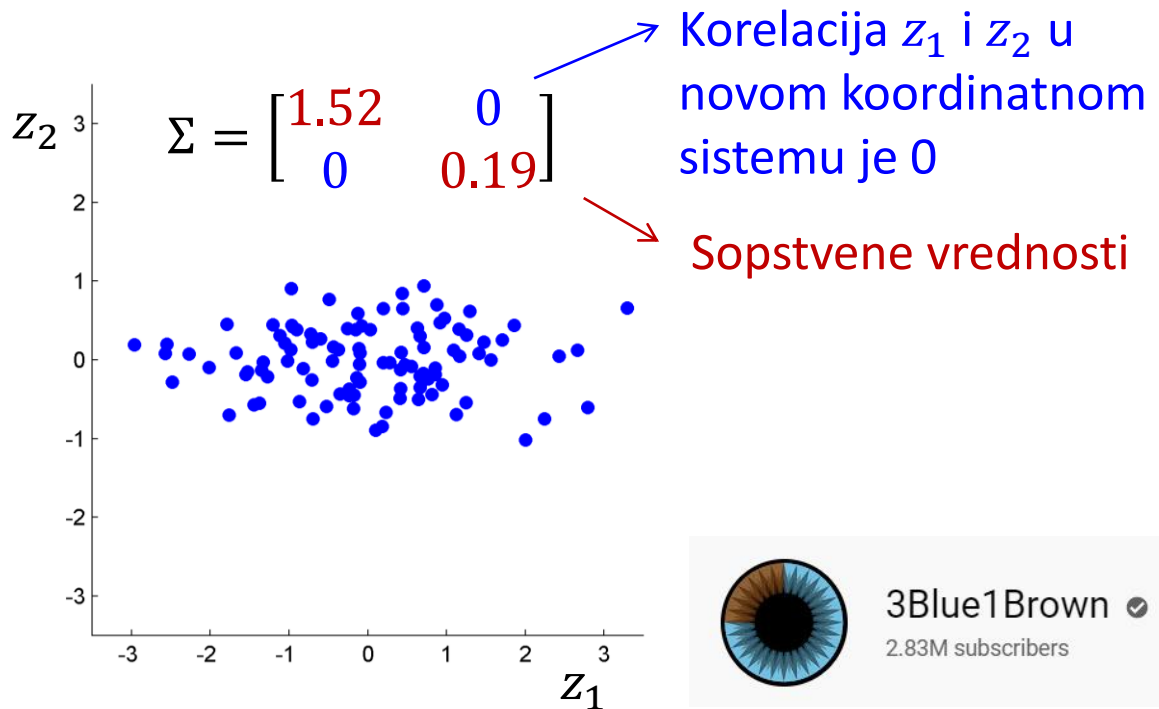
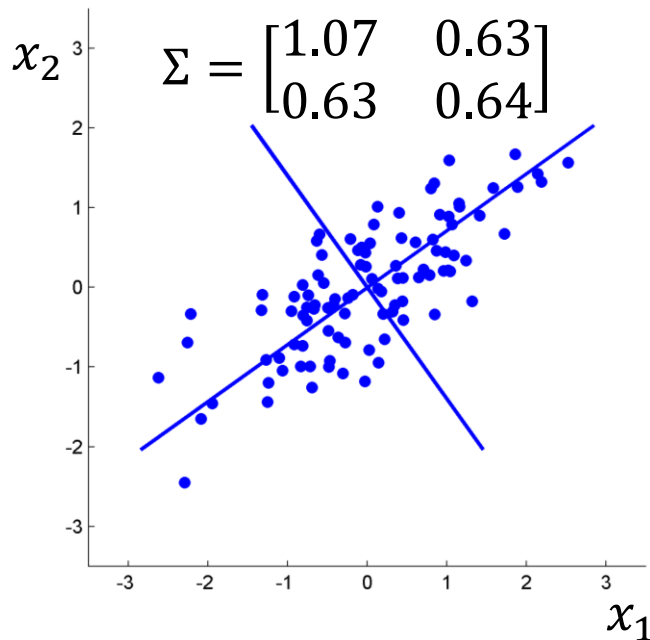
$$\Sigma = \begin{bmatrix} 1.07 & 0.63 \\ 0.63 & 0.64 \end{bmatrix}$$

Sopstveni vektori matrice Σ

- Σ definiše i „rasipanje“ (varijansu) po osama i „orijentaciju“ (kovarijansu) podataka
- Sopstveni vektori (i njima odgovarajuće sopstvene vrednosti) jedinstveno definišu matricu Σ i time „oblikuju“ naše podatke
- Želimo da reprezentujemo Σ vektorom i magnitudom tako da:
  - Vektor pokazuje u pravcu najveće varijanse (najvećeg rasipanja) podataka
  - Magnituda ovog vektora pokazuje varijansu (rasipanje) u ovom pravcu

Sopstvene vrednosti matrice Σ

- Kvadratnu simetričnu matricu Σ transformišemo u dijagonalnu matricu
  - $\Sigma \in \mathbb{R}^{D \times D}$ ima D **sopstvenih vektora** $v_1, v_2, \dots, v_D$ kojima odgovaraju **sopstvene vrednosti** $\lambda_1 \geq \lambda_2 \geq \dots \geq \lambda_D$
  - Sopstveni vektori biće ose novog koordinatnog sistema
  - U novom koordinatnom sistemu, odgovarajuće **sopstvene vrednosti** se nalaze na dijagonali transformisane matrice Σ

3Blue1Brown ✓
2.83M subscribers

Sopstvene vrednosti matrice Σ

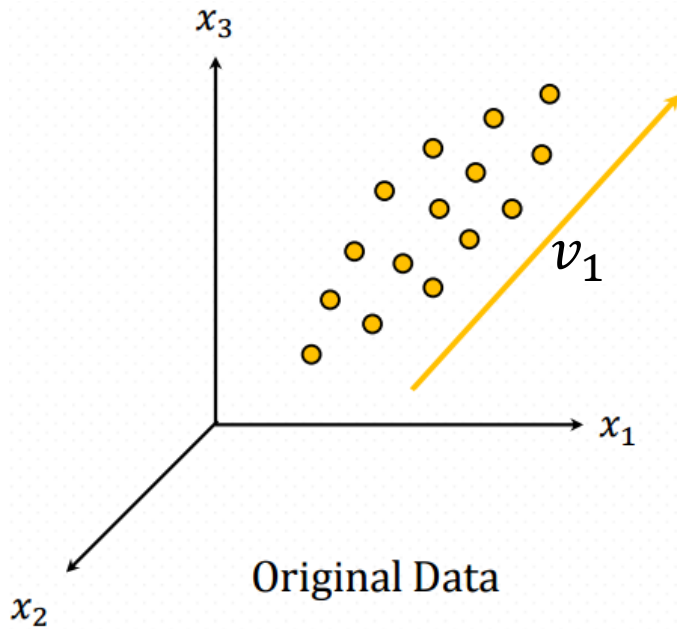
- **Teorema [Eckart-Young]:**

- Pravci $v_1, v_2, \dots, v_D$ rezultuju najboljom rekonstrukcijom podataka
- Takođe, ovi vektori obuhvataju najviše varijanse

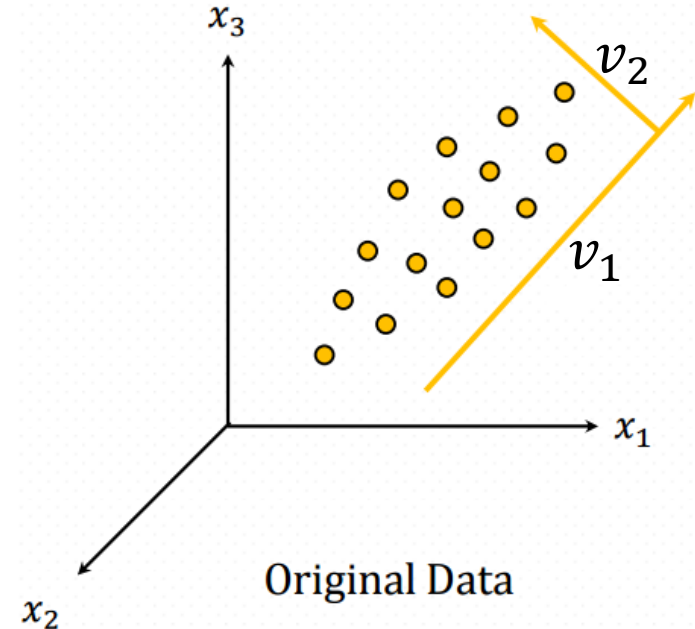
- Dakle, da bismo izračunali glavne komponente (ose novog koordinatnog sistema):

- Pronađemo sopstvene vektore $v_1, v_2, \dots, v_D$ matrice kovarijansi Σ kojima redom odgovaraju sopstvene vrednosti $\lambda_1 \geq \lambda_2 \geq \dots \geq \lambda_D$
- i -toj glavnoj komponenti odgovara i -ti sopstveni vektor v_i . Iznos varijanse koju opisuje ta komponenta je λ_i
- Zbir $\lambda_1 + \lambda_2 + \dots + \lambda_D$ je ukupna varijansa skupa podataka

PCA: dekompozicija matrice Σ

Prvi sopstveni vektor v_1 (sa najvećim λ_1) je u pravcu najveće varijabilnosti podataka

Naredna projekcija v_2 (drugo po veličini λ_2) je u pravcu sledeće najveće varijabilnosti, pri čemu je ortogonalna na sve prethodne projekcije

(da nije ortogonalna, obuhvatala bi varijabilnost već obuhvaćenu prethodnim projekcijama)